

*Kafes Filminde 12 Eylül Belleğinin Yeniden İnşası**

Hülya Göğercin Toker**

Öz

12 Eylül öncesi dönemin aktif siyasi gruplarından biri olan ülkücüler, diğer siyasi gruplara kıyasla, 12 Eylül tanıklıklarını ve mağduriyetlerini toplumla paylaşmak konusunda isteksiz ya da suskun bir grup olmuştur. Ülkedeki bazı siyasi gelişmelerin ardından 12 Eylül ile hesaplaşma olasılığının ortaya çıktığı 2010 yılıyla birlikte ülkücü hareketin temsilcilerinden olan bazı isimler bu sessizliği bozmuş olsa da ülkücülerin genel tavrı çok da değişmemiştir. *Kafes* filmi ise, 12 Eylül'e ülkücülerin gözünden bakan bir film olma iddiasıyla çekilmiş ilk film olarak, daha önce sol ya da liberal-sağ bakış açılarıyla çekilmiş olan 12 Eylül filmleri arasındaki yerini almıştır. Bu açıdan önemli bulunan *Kafes'in* anlatısına bellek çalışmalarının temel kavramları çerçevesinde yakından bakmak amaçlanmıştır. Makalenin temel sorunsalı 12 Eylül'ün ve 12 Eylül öncesinin aktif siyasi gruplarından olan ülkücülerin nasıl temsil edildiği ve bu temsilin 12 Eylül ile yüzleşmeye olanak sağlayıp sağlayamayacağıdır. Makalede öncelikle ülkücü hareketin ortaya çıkışı ve 12 Eylül öncesi durumu hakkında kısaca bilgi verilmiştir. Daha sonra filmin anlatısı, bellek çalışmalarının anakronizm, toplumsal çerçeve, çarpıtma ve yüzleşme gibi kavramları çerçevesinde incelenmiştir. Kolektif bellek yeniden inşa edilirken güncel çıkarılara da hizmet etmektedir. Michael Schudson, belleği yeniden inşa ederken bu insanın geçmişini çarpıtarak yapıldığına dikkat çekmekte ve çarpıtma dinamikleri üzerinde durmaktadır. Makalede, Schudson'ın belirttiği çarpıtma dinamiklerinden araçsallaştırma ve öykülemenin filmin anlatısında nasıl kullanıldığına bakılmıştır.

Anahtar Sözcükler: 12 Eylül, ülkücü hareket, toplumsal bellek, yüzleşme, çarpıtma.

* Geliş Tarihi: 17/05/2018 • Kabul Tarihi: 25/01/2019

** Afyon Kocatepe Üniversitesi, Afyon Meslek Yüksekokulu
Orcid no: 0000-0003-4744-8788, hgogercin@yahoo.com

*Reconstruction of September 12 Memory in Cage (Kafes)**

Hülya Göğercin Toker**

Abstract

The *Nationalists (Ülkücüler)*, who were one of the active political groups of the period before September 12, compared to other political groups, became reluctant or silent to share their witnesses and victimization with the society. After some political developments in the country, when the possibility of settling with September 12 emerged, some of the representatives of the nationalist movement disrupted this silence, but the general attitude of the group did not change much. The movie *Cage (Kafes)*, is the first film taken on September 12, with the claim of being a film looking from the eyes of the *Nationalists*, and has taken its place thusly among the films of the 12th September. In this respect, it is aimed to take a closer look at the narrative of the movie *Cage (Kafes)* which is important within the framework of the basic concepts of memory studies. The main problematic of the study is how the movie, represents the nationalists as one of the important political group of post and pre era of September 12, and subsequently whether this representation could enable some sort of reconciliation with the September 12. For this purpose, firstly the information about the emergence of the nationalist movement (*Ülkücü Hareket*) and its pre – 12th September situation is given. Later, the narrative of the film is examined within the framework of memory concepts such as anachronism, social frame, distortion and reconciliation. While it is reconstructing, collective memory also serves up-to-date interests. Michael Schudson draws attention to the fact that this reconstruction is done through a distortion of the history and emphasizes the dynamics of distortion. In this article, it is examined that how two of the Schudson's distortion dynamics, instrumentalization and narration is used in the narration of the movie *Cage (Kafes)*.

Keywords: September 12, nationalist movement, social memory, reconciliation, distortion.

* Received: 17/05/2018 • Accepted: 25/01/2019

** Afyon Kocatepe University, Afyon Vocational School
Orcid id: 0000-0003-4744-8788, hgogercin@yahoo.com